

Силабус за вибором здобувачів вищої освіти

Назва дисципліни:	Менеджмент
Рівень вищої освіти:	Початковий (короткий) курс (молодший бакалавр)
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=5132
Обсяг освітнього компоненту	4 кредита (120 годин)
Форма підсумкового контролю	залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра менеджменту
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Ачкасова Лариса Миколаївна, к.е.н., доцент
Контактний телефон:	+380500841948
E-mail:	<i>lachkas @ukr.net</i>

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є формування у здобувачів вищої освіти сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Предмет: загальні закономірності, принципи формування, функціонування та розвитку системи управління організацією, управлінські відносини.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- узагальнення теоретичних засад у сфері менеджменту, розуміння основних тенденцій та напрямів їх еволюції;
- визначення суті, законів, принципів і механізмів менеджменту;
- оволодіння основами методології, технологіями та процедурами менеджменту;
- набуття навичок розроблення та впровадження заходів із забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єктів менеджменту.

Компетентності, яких набуває здобувач:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Здатність визначати та описувати характеристики організації.

Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

Здатність визначати перспективи розвитку організації.

Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту

Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

Здатність планувати діяльність організації та управляти часом

Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства

Виявляти навички організаційного проектування

Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК Сутність, роль та методологічні основи менеджменту	2	0,5
	ПР1 Побудова моделі менеджера	2	2
2	ЛК Закони, закономірності та принципи менеджменту	2	-
	СР1 Видатні менеджери світу	10	16
3	ЛК Історія розвитку менеджменту	2	0,5
	ПР2 Формування технології прийняття управлінських рішень	2	
4	ЛК Організації як об'єкти управління	2	
	СР2 Найефективніші підприємства світу	10	16
5	ЛК Функції та технологія менеджменту	2	0,5
	ПР3 Побудова дерева цілей підприємства	2	2
6	ЛК Планування як загальна функція менеджменту	2	0,5
	СР3 Методи планування робочого часу	10	16
7	ЛК Організування як загальна функція менеджменту	2	0,5
	ПР4 Оцінка ефективності організаційної структури підприємства	2	-
8	ЛК Мотивування як загальна функція менеджменту	2	0,5
	СР4 Коротке розкриття теми з мотивації як функції	10	16
9	ЛК Контролювання як загальна функція менеджменту	2	0,5
	ПР5 Визначення сценаріїв подій	2	
10	ЛК Регулювання як загальна функція менеджменту	2	-
	СР5 Кейс «Врегулювання роботи між відділами підприємства»	12	16
11	ЛК Методи менеджменту	2	-
	ПР6 Імідж менеджера	2	-
12	ЛК Управлінські рішення	4	0,5
	ПР7 Складання робочого плану керівника	2	-
	СР6 Підходи до визначення поняття «Управлінське рішення»	10	16
13	ЛК Інформація і комунікації в менеджменті	6	
	ПР8 Комунікативні вміння	2	
	СР7 Методи налагодження комунікацій	10	16
Разом	ЛК	32	4
	ПР	16	4
	СР	72	112
	Всього за курс	120	120

Методи навчання:

1) словесні:

1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;

1.2 інтерактивні (нетрадиційні): дискусії

2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій

3) практичні:

3.1 традиційні: практичні заняття

3.2 інтерактивні (нетрадиційні): ділова гра, тренінг, вирішення кейсу

Система оцінювання та вимоги:

Конкретизація, деталізація критеріїв та системи оцінювання з урахуванням специфіки освітнього компоненту здійснюється на основі загальних критеріїв, наведених у СТВНЗ 7.1-02:2018 «Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Ychebotdel/norm_dok/stvnz_7_1_02.pdf) та СТВНЗ 90.1-01:2021 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz-90.1-01_2021.pdf).

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою 100-бальної шкали.

2 Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою. Здобувач вищої освіти має отримати оцінку з кожної теми.

2.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

2.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою для заліку.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, правильності виконання практичних завдань та розрахунків, у тому числі запланованих на самостійне опрацювання, захист індивідуального завдання (есе, реферату тощо).

Здобувач накопичує бали протягом семестру за виконання завдань, виступи на заняттях, участь у дискусіях, а також за виконання контрольних робіт (таблиця 2).

Таблиця 2 – Розподіл балів з дисципліни за 100-бальною шкалою

Види робіт	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	Оцінка в балах
Відповіді на тестові запитання	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	52
Захист практичних робіт	4		4		4		4		4		4	5	5	34
Індивідуальна самостійна робота		2		2		2		2		2		2	2	14
Сума балів за ЛК, ПР, СР														100

Підсумкове оцінювання

1 Підсумковий контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі заліку.

2 Здобувач вищої освіти отримує залік з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку (таблиця 1).

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж

«3» (60 балів), на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом складання тестів з дисципліни.

3 Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

4 Результат навчання оцінюється:

- за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) згідно з таблицею 3;
- за 100-бальною шкалою (для диференційованого заліку) відповідно до таблиці 4.

Таблиця 3 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 60 балів до 100 балів	зараховано
менше 60 балів	не зараховано

5 Із метою мотивації здобувачів до активного та якісного виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані заохочувальні бали. Мотивація здобувачів застосовується за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки здобувачів і робочою програмою з навчальної дисципліни.

6 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

6.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність.

6.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсінанукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт 15 балів;
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів;
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.
- Отримання сертифіката за неформальну освіту, яка відповідає тематиці курсу – 10 балів

6.3 Кількість балів за індивідуальні завдання здобувача не може перевищувати 20 балів.

7 Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів. Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 4.

Таблиця 4 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
			Оцінка	Критерії
	екзамен	залік		

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
			Оцінка	Критерії
	екзамен	залік		
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74			D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66	Задовільно	Зараховано	E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	Незадовільно		FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0-34	Неприйнятн о		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Рейтингова оцінка з дисципліни та її переведення в оцінки за національною шкалою і шкалою ECTS здійснюється згідно з СТБНЗ-90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_90.1-022.pdf).

Політика академічної доброчесності

Під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf),

«Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85.1-02.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).

Засоби діагностики результатів навчання:

Поточний контроль – тестування, опитування, творчі завдання; розв'язання письмових завдань, практичних ситуацій.

Підсумковий контроль – залік у вигляді тестування.

Навчально-методичне забезпечення: матеріали для підготовки до лекцій, лекційні матеріали та презентації, завдання та методичні вказівки до практичних занять, самостійної роботи, методичні вказівки до виконання курсової роботи, додаткова рекомендована література знаходиться на навчальному сайті ХНАДУ:

<https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=5132>;

Політика курсу:

– курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;

– освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;

– самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;

– усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;

– якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;

– під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ»

(https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf),

«Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат»

(https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf),

«Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ»

(https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).

– у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;

– списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

Базова література

1. Основи менеджменту: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. Для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова.– Електронні текстові дані (1 файл: 560 КБ). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021.166 с.: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/41193/1/Managment.pdf>
2. Менеджмент: навч. посіб. / Мошек Г.Є. та ін.; за заг. ред. Г.Є. Мошека. Київ: Ліра-К, 2015. 550 с.
3. Михайлов С.І. Менеджмент. 2-ге видання. Навчальний посібник рекомендовано МОН України. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 536 с.
4. Осовська Г.В., Осовський О.А. Менеджмент: підручник. 4-е вид., перер. Ідоп. Київ: Кондор-Видавництво, 2015. 563 с.
5. Петруня Ю.Є., Говоруха В.Б., Літовченко Б.В. Прийняття управлінських рішень.

Навчальний посібник. / За заг. ред. Ю.Є. Петруні. 2-ге видання. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 216 с.

6. Рульєв В. А., Гуткевич С.О. Менеджмент : навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 312 с..
7. Ачкасова Л.М., Водолажська Т.О., Бекетов Ю.А. Управління конфліктами на підприємстві. *Економіка транспортного комплексу*. 2022. № 40. 183 с. С. 22-34.
8. Г. Сотська, І. Тітаренко. Посібник-практикум з формування конфліктологічної компетентності майбутніх фахівців з реклами і зв'язків з громадськістю / Г. Сотська, І. Тітаренко. – Київ: ТОВ «ДКС Центр», 2018. – 48 с.

Допоміжна література

9. Mescon M.H., Albert M., Khedouri F. Management Hardcover. Harpercollins College Div, 2017, 672 с.
10. Шегда А.В. Основи менеджменту: навч. посібник. Київ: Вид-во "Знання", КОО, 2013. 514 с.
11. Joel Mokyr The Economics of the Industrial Revolution (Routledge Revivals), London, - 2018, 282p.
12. Gilbreth, Lillian Moller. The Psychology of Management: The Function of the Mind in Determining, Teaching and Installing Methods of Least Waste — via Internet Archive..
13. Jean-Louis Peaucelle (2017). Henri Fayol, the Manager. Routledge. pp. 55.

Додаткові джерела:

дистанційний курс: <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=4708> - 3 семестр;

<https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=559> – 4 семестр

1. Безкоштовна бібліотека. URL: <http://www.management.com.ua>.
2. Бібліотека наукових праць провідних видавництв. URL: <https://link.springer.com/>; www.emeraldinsight.com/md.htm; www.interscience.wiley.com
3. Навчальні матеріали онлайн. URL: <https://pidru4niki.com/menedzhment/> ; <https://pidru4niki.com/ekonomika/>.
4. Національна бібліотека України ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/901>.
5. Освіта.ua. Менеджмент. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/management/>.
6. Офіційний сайт департаменту статистики Організації Об'єднаних Націй [Електронний ресурс]. URL: <http://unstats.un.org/unsd/default.htm>.
7. CASERS — головна кейс-спільнота України. Кейси з менеджменту <https://casers.org/cases?tab=management>
8. IDEAS bibliographic database <https://ideas.repec.org/>
9. The Manager. URL: www.themanager.org

Розробник силабусу навчальної дисципліни, к.е.н., доц.

Лариса АЧКАСОВА

(підпис)

Завідувач кафедри менеджменту, д.е.н., проф.

Оксана КРИВОРУЧКО

(підпис)